

ת"פ 30032/02/14 - מדינת ישראל נגד דור אלוני, יאן צ'אק

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 30032-02-14 מדינת ישראל נ' אלוני ואח' 18 יולי 2016

לפני בעניין: כב' השופט מיכאל קרשן
המאשימה

מדינת ישראל

נגד
הנאשמים

1. דור אלוני
2. יאן צ'אק

נוכחים

ב"כ המאשימה - מתמחה גב' הורוביץ

ב"כ הנאשמים - עו"ד ליטל פלדמן ממשרדו של עו"ד עדי קידר

הנאשמים בעצמם

גזר דין

1. הנאשמים, דור אלוני ויאן צ'אק, שניהם ילידי 1994, הורשעו על יסוד הודאתם בעובדות כתב אישום מתוקן, במסגרת הסדר טיעון שנקשר לאחר הליך גישור, בביצוע עבירות של קשירת קשר לעוון ממניע של גזענות וסיוע להיזק בזדון ממניע של גזענות.

2. לפי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 7.1.2014 בסביבות השעה 20:00 פגשו הנאשמים את חברם ר', קטין יליד 1996, בקניון בקרני שומרון. השלושה ראו בטלוויזיה כתבה אודות תקרית בין יהודים ופלסטינים שהתרחשה אותו יום בכפר קוצרא, ונסיבותיה נכון ליום הגשת כתב האישום לא נתבררו. בכתבה נראה חברם של השלושה, א.ד., כשהוא חבול.

הנאשמים ור' כעסו על כך שלשיטתם פלסטינים תקפו את א.ד., והחליטו לנקום. ר' הציע לנאשמים כי יסייעו לו לנסוע לכפרים פלסטינים הסמוכים למקום מגוריהם ולגרום נזק לכלי רכב פלסטינים. הנאשמים הסכימו, והשלושה קשרו לפגוע ברכב במזיד מתוך מניע של גזענות. לקידום מטרת הקשר לקח ר' מאופנוע שברשותו שרשרת ברזל, כדי לגרום באמצעותה נזק לכלי רכב בבעלות פלסטינים.

בחצות הליל או בסמוך לכך, נכנסו הנאשמים ור' לרכב מזדה 3 השייך לאביו של נאשם 1 ויצאו מקרני שומרון לכיוון כפרים פלסטינים סמוכים, במטרה לתור אחר כלי רכב ולפגוע בהם. נאשם 1 נהג במזדה ונאשם 2 ישב במושב האחורי. הנאשמים ור' נסעו ברכב המזדה לכפר פונדוק, שם ראו בצד הדרך רכב פיאט בעל לוחית זיהוי פלסטינית. השלושה התקרבו לפיאט ועצרו בסמוך. ר' יצא מהמזדה עם שרשרת הברזל, ניגש אל הפיאט ובאמצעות שרשרת הברזל ניפץ את החלון השמאלי האחורי והיכה בחוזקה על גג הרכב מעל דלת הנהג. כתוצאה ממעשיו של ר' נגרם לפיאט נזק שעלות תיקונו כ-1,100 ₪.

ביום 9.2.2014 בשעת בוקר הגיעו שוטרים לערוך חיפוש בביתו של נאשם 2. נאשם 2 שמע את שיחת השוטרים עם אביו, נכנס אל חדר השירותים בבית עם המכשיר הנייד שלו, ומחק את כל הסרטונים שהיו במכשיר.

3. אין לחובתם של הנאשמים הרשעות קודמות.

4. נתקבלו תסקירי מבחן בעניינם של שני הנאשמים.

מהתסקיר בעניינו של נאשם 1 עולה כי הנאשם חייל בשירות סדיר המתגורר בבית הוריו. תחילה קיבל הנאשם פטור משירות צבאי בשל מעורבותו בהליך הנוכחי, אך מאמצים שהשקיע בעניין זה הובילו לבסוף לגיוסו לצבא לפני כשנתיים. הנאשם משרת בתפקיד של טכנאי מערכות. הנאשם שיתף בתחושות בושה ואשמה בגין חלקו באירוע. הוא נטל אחריות מלאה למעשיו. לדבריו נגרר חברתית. הנאשם שולל לגיטימציה לאלימות והבין את הפסול שבמעשיו. שירות המבחן לא התרשם מקיומם של דפוסים עברייניים אצל הנאשם והעריך כי הסיכון להתנהגות חוזרת נמוך. על מנת לא לפגוע בהמשך תפקודו התקין המליץ שירות המבחן על ביטול הרשעת הנאשם. יצוין כי תחילה נמנע שירות המבחן מלהמליץ על של"צ נוכח שירותו הצבאי של הנאשם, אך לאחר שהוריתי לו לעשות כן - נמלך בדעתו והגיש תוכנית של"צ בהיקף של 80 שעות.

מהתסקיר בעניינו של נאשם 2 עולה כי גם נאשם זה חייל בשירות סדיר ומתגורר בבית הוריו. נאשם 2 משרת בצה"ל כטען בחיל השריון. גם נאשם 2 טען שנגרר חברתית אחר הקטין, גם נאשם זה שלל לגיטימציה לאלימות והביע הבנה להשלכות מעשיו. הנאשם הביע חרטה על מעשיו, שירות המבחן התרשם מרמת סיכון נמוכה בלבד וגם הפעם המליץ על ביטול ההרשעה. הוכנה בעניינו של הנאשם תוכנית של"צ בהיקף של 80 שעות.

5. ב"כ המאשימה, עו"ד פאדי אסעד, ביקש לדחות את המלצות שירות המבחן בעניינם של הנאשמים. נטען כי אין מקום לביטול הרשעתם בדין ועוד נטען כי מתחם העונש ההולם את עניינם נע בין חודשיים לשמונה חודשי מאסר בפועל. בסופו של דבר עתרה המאשימה לעונש בתחתית המתחם שהציעה.

הוגשה פסיקה מטעם המאשימה.

6. ב"כ הנאשמים, עו"ד עדי קידר, ביקש לאמץ את המלצות שירות המבחן בעניינם של מרשיו באופן מלא. לדברי הסנגור, הנאשמים הוכיחו במעשיהם עד כמה הם מצטערים על היגררותם אחר הקטין ועד כמה אוהבים הם את המדינה. לדעת ההגנה, יש לתת משקל להיות הנאשמים בבחינת "בגירים-צעירים", ששיקול דעתם בעת האירוע לא היה מלא. עוד טען ב"כ הנאשמים כי קשה להצביע בעניינם על נזק קונקרטי, אך זאת רק משום היותם צעירים בראשית דרכם. ברור כי הרשעה פלילית תצמצם את מרחב האפשרויות של הנאשמים. לדעת ההגנה, נסיבות הביצוע אינן כה חמורות עד שישללו מבית המשפט את שיקול הדעת שיאפשר ביטול הרשעה, ובכל מקרה אינן הולמות את מתחם העונש שהציעה המאשימה.

גם הסנגור הגיש פסיקה לעונש.

7. הנאשמים בדברם האחרון לעונש הביעו חרטה על מעשיהם.

דין והכרעה

8. הנאשמים החליטו בצוותא חדא עם קטין (שעניינו טרם הסתיים) לנקום פגיעה בחברם בדרך של השחתת כלי רכב של יחידים מקבוצה בלתי מסוימת של אנשים ("פלסטינים"). כמתואר בכתב האישום המתוקן הם גם הוציאו את התכנית הגזענית מן הכוח אל הפועל.

9. המחוקק תיקן בשנת 2004 את חוק העונשין, התשל"ז-1977 והוסיף את סעיף 144 שלפיו יוכפל העונש המרבי הצמוד לעבירות אם אלה בוצעו ממניעים גזעניים, כבענייננו. התפיסה היא כי עבירה שבוצעה ממניע כזה, נושאת בחובה חומרה מיוחדת.

10. ראוי להביא מדבריו של ח"כ מיקי איתן, יו"ר ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, בדיון מיום 8.11.2004 בו עלתה הצעת החוק להצבעה בקריאה שניה ושלישית (ההדגשות שלי - מ' ק'):

"אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מבקש להביא **הצעת חוק שמטפלת בעבירות שנאה**. כבר יש לנו בספר החוקים טיפול בעבירות שהן על בסיס גזעני, ועכשיו אנחנו עוברים לעבירות שמופנות כלפי אוכלוסיות כשמטרת מבצע העבירה לבטא לא רק את הפגיעה האישית, הפלילית, במי שהופך להיות קורבן, אלא הוא פוגע בו מתוך כוונה לפגוע בקבוצה שאותו קורבן אמור לייצג. הכוונה היא שכאשר אדם תוקף אדם, החוק הפלילי מטפל בו וקובע לו ענישה. **אבל כאשר אדם תוקף מישהו רק משום שהוא חרדי, רק משום שהוא עובד זר, העונש עליו יהיה כפול מהעונש הקבוע היום בחוק**, ובלבד שלא יעלה על יותר מעשר שנות מאסר.

...

בהצעת החוק הזאת שיזמו חברות הכנסת דליה איציק, זהבה גלאון, גילה גמליאל ואיתי לבני וחברי הכנסת בריזון וכן, במקור הם העלו גם את הקבוצה של נשים. אני מביא את זה על מנת להסביר את ההיגיון של החוק הזה. **החוק מטפל כרגע בקבוצות שבהווה הישראלית הן**

עלולות להיפגע כתוצאה מכך שיש כלפיהן איזה יחס של עוינות. בדיונים בוועדה לא מצאנו שיש איזו סכנה שאנשים יפגעו באשה רק מפני שהיא משתייכת לקבוצת הנשים. יש הרבה פגיעות בנשים. הפגיעות האלה מגוונות, הפגיעות האלה מטופלות על-ידי המחוקק. **אבל בקבוצה הזאת של העבירות שאנחנו מבקשים להכפיל את העונש עליהן, אנחנו מתייחסים לקבוצות מסוימות שאנחנו רואים סכנה שאדם מסוים שמשתייך לאחת מהן יקבל מכות, יבזו אותו, יפעלו נגדו. לא מכירים אותו - רק מפני שרואים אותו ואומרים, אה, הוא שייך לקבוצה הזאת, אנחנו נפגע בו.**

...

אבל יש בחוק הזה, וזה הדבר העיקרי, מסר: מי שפוגע באדם אחר בגלל השתייכותו לקבוצות שנכללו קודם בעבירת הגזענות, כמו מין, כמו מוצא, ומי שפוגע באדם בגלל השתייכותו לקבוצות שאנחנו מצרפים היום, ורק בגלל השתייכותו לקבוצות האלה, העונש שלו יהיה כפול."

11. הנה כי כן, עבירות שנעברות ממניע גזעני אינן עבירות "רגילות". נפגע העבירה נפגע משום שהוא משתייך לקבוצה מוחלטת ופגיעה, כזו שיש כלפיה יחס של עוינות. על כן נושאות על גבן עבירות אלה משנה חומרה.

12. בתי המשפט מפעילים מדיניות עונשית מחמירה בנוגע לעבירות שבוצעו ממניע גזעני וכן ביחס לעבירה של הסתה לגזענות. ראו, למשל, דברי כב' השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין בע"פ 5469/13 **פלוני נ' מדינת ישראל** (13.4.2014), פסקה י"ז, בעניינם של קטינים שעברו עבירות של הסתה לגזענות ותקיפה ממניע גזעני:

"אין צורך להכביר מלים על החומרה שבהתנהגות גזענית אלימה. אין כעם היהודי, נוכח תולדותיו, שצריך להיות רגיש לכך. בית משפט ישראלי אינו יכול שלא לתת ביטוי לחומרה שבהתנהגות גזענית אלימה כלפי הזולת; "דע לך סני, לחברך לא תעבד" (מה שעליך שנוא לחברך לא תעשה), כדברי התנא הלל (בבלי **שבת** ל"א, ע"א). אין צורך ברטוריקה רבה בעניין זה; ומעבר לכך, כבוד הזולת יהא אשר יהא, צריך להיות טבוע בצופן הגנטי של כל אדם ובערכים שמקנים לו ביתו ובית ספרו; "חביב אדם שנברא בצלם" אמרו חכמים (התנא ר' עקיבא, משנה **אבות** ג, י"ג), ועוד אמרו, "איזהו מכובד, המכבד את הבריות" (משנה **אבות** ד', א', מפי התנא בן זומא). בבית משפט זה כבר אמר השופט א' א' לוי, כי "התפרעויות של המונים בכלל ועל רקע לאומני בפרט, צריכות לזכות לתגובה עונשית קשה וכואבת, יהיה מוצאם של המתפרעים אשר יהיה. כך נוהגת מדינת חוק, וכך זכאים לצפות כל הבאים בשעריו של בית המשפט" (ע"פ 2285/05 **מדינת ישראל נ' חאמד** (2005)). עברות כאלה חותרות תחת עצם מהותנו, הן כמדינת חוק הן כמדינה יהודית ודמוקרטית, על תולדותיה ועל המיעוט הלא-יהודי הגדול בתוכה. אכן, לא את כל משקלן הציבורי הכבד יש להטיל על כתפי המערערים הקטינים, ולכך ניתן ביטוי בבית המשפט קמא וינתן ביטוי גם כאן; אך איני רואה להציע "פטור בלא כלום" במובן של מאסר. על כן אין מנוס ככלל מהשתת עונש מאסר בפועל בתיקי גזענות, ובית המשפט בתוך עמו הוא יושב ועליו האחריות, גם כשהמדובר בקטינים - כמובן תוך התחשבות בפן האינדיבידואלי ובפן השיקומי, בודאי כך בקטינים. כדאי שקול זה יישמע ברבים, לרבות בבתי הספר."

13. כידוע, ניתן לשקול ביטול הרשעת בגיר בהתקיים שני תנאים מצטברים [ע"פ 2083/95 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997), עמ' 342; להלן - "**הלכת כתב**"]: "על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים".

מוכן אני לצאת מנקודת הנחה כי הרשעת הנאשמים צפויה לפגוע בשיקום הנאשמים. אמנם הנאשמים לא הציגו פגיעה קונקרטית בעתידם, אולם בהתחשב בגילם ובעובדה ששניהם משרתים עדיין בשירות חובה בצה"ל, מותר להניח שאפשרויות ההתפתחות והתעסוקה שלהם ייפגעו כתוצאה מהרשעה פלילית.

אלא שהתנאי המצטבר השני אינו יכול להתקיים בענייננו. עבירות שנעברות ממניע גזעני אינן יכולות, לדידי, לדור בכפיפה אחת עם "אי הרשעה". הן אינן מסוג העבירות שמאפשר לוותר על הרשעה פלילית מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים. לא ניתן להלום את חומרתן המופלגת של עבירות כאלה בדרך של אי הרשעה. לא ניתן להעביר מסר מחנך לציבור בדרך של אי הרשעה. כפי שנפסק בהלכת **כתב** (לעיל) בנוגע לעבירת השוחד, העבירות המבוצעות ממניע גזעני אף הן מן הסוג שיש להביע את סלידתה של החברה מהן בצורה שתרתיע את הרבים, ומסר ההוקעה הנדרש אינו מתיישב עם הסרת הסטיגמה הפלילית מהמעשה בדרך של ביטול הרשעה.

ראו, בהקשר זה, את פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת בענ"פ 44516-03-12 **מדינת ישראל נ' פלוני** (15.5.2012), שקיבל את ערעור המדינה על פסיקת בית המשפט לנוער בנצרת והרשיע קטינים שעברו עבירות דומות. בית המשפט המחוזי קיבל באותו עניין את העמדה כי עבירות שמבוצעות על רקע שנאת האחר ומתוך גזענות מחייבות הרשעה, גם כשעסקין בקטינים.

14. מכאן החלטתי לדחות את בקשת הנאשמים לבטל הרשעתם בדיון.

15. עליו לקבוע מתחם עונש הולם בנוגע לעבירות ולמעשים שבצעו הנאשמים.

לעניין זה אביא בחשבון את הערכים המוגנים העומדים ביסוד העבירות שביצעו הנאשמים (הגנה על קניין הפרט וכן על החברה כולה מפני מעשים גזעניים), את נסיבות המעשה (פגיעות ברכוש ולא בגוף, כמו גם העובדה כי דווקא הקטין היה הרוח החיה בפרשה והנאשמים פעלו במעמד של מסייעים בלבד), את עקרון ההלימה בין מעשה לעונש, ואת רמת הענישה הנוהגת. בעניין אחרון זה אציין כי הצדדים לא הציגו לעיוני פסיקה המתייחסת למקרים דומים - עבירה קלה יחסית של היזק בזדון אבל מתוך מניע גזעני.

בהתחשב בכל האמור לעיל אני קובע כי מתחם העונש ההולם את עניינם של הנאשמים שלפניי נע בין עונש של של"צ, מאסר על-תנאי ופיצוי לנפגע העבירה עד עונש מאסר קצר שיכול שירוצה בעבודות שירות.

16. אני מקבל את עמדת המאשימה כי מן הראוי לגזור על הנאשמים שלפניי עונש בתחתית המתחם.

מדובר בשני אנשים צעירים, שהיו נתונים במעצר כחודש ימים בגין המעשה הגזעני המכוער לו היו שותפים. הנאשמים הביעו חרטה על מעשיהם. הם למדו את לקחם. הם אינם נותנים עוד לגיטימציה לאלימות. שירות המבחן תופס אותם כאנשים מועילים, ואין זה פלא - חרף הקשיים התגייסו הנאשמים לצבא והם משרתים את המדינה. השניים גם הודו בהזדמנות הראשונה בעובדות כתב אישום מתוקן ולא ניהלו משפט.

17. אשר על כן, החלטתי לגזור על הנאשמים את העונשים הבאים:

- מאסר על-תנאי בן שלושה חודשים, והתנאי הוא כי במשך שלוש שנים לא יעברו עבירה בה הורשעו או כל עבירה מתוך מניע גזעני.
- של"צ בהיקף של 80 שעות בהתאם לתוכניות שהכין שירות המבחן. הזהרתי את הנאשמים כי אם לא יבצעו את השל"צ ניתן יהיה להשיבם לבית המשפט ולהוסיף על עונשם.
- כל אחד מן הנאשמים יפצה את נפגע העבירה בסכום של 2,500 ₪. הסכום יופקד במזכירות עד ליום 1.9.2016 ויועבר לנפגע העבירה לפי פרטים שתספק המאשימה עוד היום.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ב תמוז תשע"ו, 18 יולי 2016, במעמד הנוכחים.